

Deși nu discutăm politică în *Psychologies*, ne-am gândit că un dialog cu o femeie capabilă în acest domeniu, **Ana Birchall** (și pe care doctoratul la Yale și experiența de avocat pe Wall Street o face o autoritate), este util. Așadar, care sunt „păcatele sociale” ale acestui popor resemnat și care pare că nu iese din criză?

„Familia tânără trebuie să devină o prioritate”

INTERVIU DE IULIANA ALEXA

Ana Birchall este avocat și doctor în Drept la Yale.

Psychologies: Ați afirmat undeva că educația este o problemă de siguranță națională. Puteți dezvolta, vă rog?

Ana Birchall: Pentru că este o problemă de strategie, iar strategia e o problemă de siguranță națională. Nu spun cuvinte mari. Într-o educație de calitate nu există soluții pe termen scurt. Acest lucru nu a fost înțeles de foarte mulți miniștri care s-au perindat pe la Ministerul Educației. Sigur, pot fi cârpeți, așa cum s-a întâmplat până acum, când fiecare ministru al Educației a crezut că reinventează roata și a venit cu tot felul de măsuri, unele bune, alte mai puțin bune, dar fără a avea o strategie pe termen mediu și lung. Aceste experimente pe copii nu au făcut decât să bulverseze școala românească, să scadă calitatea învățământului românesc, să scadă încrederea și respectul față de școală.

Spun că este o problemă de siguranță națională și pentru că într-o lume în care cunoștințele și know-how-ul au devenit o resursă extrem de

importantă. România nu se poate ridica decât prin calitate, iar calitatea se obține doar într-un mediu competitiv. Vom avea un mediu competitiv numai dacă înțelegem să înlăturăm dictatura nonvalorilor, a nonmodelelor, care sufocă de mult prea mult timp societatea românească. Trebuie să impunem și în România un sistem meritocratic, astfel încât un tânăr să aibă certitudinea că se poate realiza profesional pe baza a ceea ce are în cap, nu pe telefoanele date de X sau Y, pe pile sau bani. Trebuie să descătușăm talentul real, să îl scoatem din marasmul în care este ținut de decenii de către nonvalori și să impunem un sistem meritocratic care să promoveze modele și valori autentice. Altfel, vom fi condamnați la mizerie eternă, ca societate. Politica trebuie dată afară din școală. Școala trebuie lăsată comunităților academice, elevilor, studenților și părinților, așa cum este ea în toate țările civilizate, iar politica trebuie doar să managerizeze politici educaționale, asi- >>>

>>> gurându-se că școala românească formează, nu informează, că formează competențe și îi învață pe elevi să gândească, nu doar să memoreze sau să conspiceze. Educația nu are voie să mai fie victima orgoliilor sau a disputelor politice. Tocmai de aceea, încă din 2005, am inițiat și m-am luptat pentru realizarea Pactului Național pentru Educație. Sigur, este dezamăgitor să constat acum că mulți au stat în fotografia semnării Pactului doar pentru că dădea bine în poză și era util pentru imaginea lor personală. Dacă există bani pentru alte domenii, trebuie să existe și pentru învățământ, pentru că în special în România învățământul este soluția și nu problema. Guvernul trebuie să înțeleagă că educația este singura strategie care poate scoate România

campanii împotriva violenței de orice fel și pentru apărarea identității naționale. Un proiect drag mie este „Familia tânără – prioritate economică și socială“. Practic, prin acest proiect, pentru care mă lupt și în ziua de astăzi, vreau să se spargă cercul vicios în care este prins un tânăr, o familie tânără și anume: pentru a avea un copil, îți trebuie casă. Pentru casă, trebuie să accesezi un credit. Pentru a putea plăti creditul, trebuie să ai un loc de muncă bine plătit, iar pentru acest job bine plătit îți trebuie experiență în muncă. Problemă: ce experiență în muncă poate avea un tânăr care abia a terminat facultatea sau liceul? Soluția: politici serioase venite din partea statului care să ajute la modul real, nu numai declarativ, în campanii electorale tânărul și fa-

„De-a lungul timpului, m-am zbatut pentru proiecte și idei în care am crezut și cred: politici pentru copii și pentru tinerele mame, pentru egalitate de șanse, pentru eliminarea inechităților sociale.“ Ana Birchall

din mizerie pe termen lung. Așa cum spunea bunica mea, educația este cea mai bună zestre pe care o poți avea, pentru că ceea ce ai în cap și în suflet, nu poate să-ți ia nimeni niciodată.

Ați demarat proiecte legate de familie, femei de carieră și mame în același timp etc. Vorbiți, vă rog, despre acestea și despre stadiul lor.

A.B.: În 2003, când am decis să mă întorc acasă, renunțând la avocatură pe Wall Street în New York, mi-am promis că voi fi „un politician al proiectelor“. Educația a fost și va rămâne proiectul meu de suflet tocmai pentru că eu, copil de la țară, am avut șansa să mă realizez în viața profesională prin școală. De-a lungul timpului, am inițiat și m-am zbatut pentru proiecte și idei în care am crezut și cred: politici pentru copii și pentru tinerele mame, politici pentru egalitate de șanse, politici pentru eliminarea inechităților sociale și a inegalităților femeilor, inclusiv pe piața muncii. Am dat Ministerul Educației în judecată, instituind astfel un precedent sănătos, pentru a se putea vedea unde și cum se cheltuiește banul public. Am inițiat Școala de proiecte pentru fonduri europene și numeroase

milia tânără. Dacă vrem ca tinerii noștri să nu mai fugă din țară, dacă vrem ca tinerii noștri să își întemeieze o familie în România, statul trebuie să le acorde o șansă și să se ocupe cu seriozitate de problemele familiei tinere, mai ales în domeniile locuinței, locului de muncă și educației, considerând și tratând investiția în familia tânără ca fiind o investiție prioritară a statului. Multe din proiectele inițiate de mine s-au realizat și, fără să mă laud, s-au dovedit a fi proiecte de succes, dintre care unele sunt încă în curs de realizare.

Care credeți că sunt problemele care afectează cel mai acut populația feminină din România?

A.B.: Neșansa României este că de 20 de ani se află în permanentă campanie electorală, și majoritatea legilor și măsurilor nu a fost luată pentru rațiuni corecte, ci pentru interese de grup, de moment. În ceea ce privește populația feminină, cred că misoginismul și prejudecățile sunt printre principalele probleme ale României de azi. În plus, lipsa condițiilor reale, care să le ajute să îmbine cu succes cariera profesională cu viața de familie. De mult prea multe ori, femeile sunt

obligate să aleagă între carieră și familie, ceea ce nu este normal. Dacă ar fi mai multe creșe și grădinițe de calitate, doar un exemplu, multe femei nu ar mai fi obligate să-și părăsească profesia pentru că nu au cu cine să lase copilul acasă. **De unde credeți că vin problemele sociale de azi? Sunt ele o chestiune de leadership sau de indolență și de indiferență generalizată?**

A.B.: Unii spun că invidia este păcatul nostru național. Acel tip de invidie autodestructivă care a generat zicala cu capra vecinului. Deși m-am lovit și eu de invidie în repetate rânduri, am cunoscut totuși destui români care nu sunt invidioși. Cred mai degrabă că păcatul național este resemnarea. Miorița – balada noastră națională – vorbește foarte bine despre specificul resemnării românești, inclusiv în fața morții. Din acest fatalism pornește și lipsa de încredere a românilor în propriile forțe. Când eram în New York, am fost fascinat de mentalitatea new-yorkezilor. O mentalitate de învingători, care își găsesc mereu puterea de a merge mai departe, indiferent de greutate. Îmi vine acum în minte atmosfera, spiritul de învingător pe care îl simțeam în aer după tragicele evenimente de la 11 septembrie. Cu durere, dar mai ales cu demnitate și hotărâre, locuitorii acestei metropole au știut să se solidarizeze, au zâmbit printre lacrimi și au pornit mai departe. M-am întrebat de multe ori de unde vine această resemnare a românilor? De unde lipsa lor de interes? De ce nu se luptă cu ei înșiși și cu sistemul pentru a se autodepăși, dar și pentru a îndepărta nedreptățile pe care sistemul le produce? Unde este entuziasmul, dar și determinarea oamenilor aflați pe străzi fluturând steagul în decembrie 1989? Unde s-au dus speranțele lor? Unde s-a dus încrederea că putem reuși dacă avem curajul să nu mai stăm pe margine, ci să ne implicăm? Dacă avem curajul să ținem unii de alții, cum spun eu, să nu rămânem insule izolat, mult mai ușor de lovit și distrus... Să înlăturăm dictatura nonvalorilor care sufocă societatea. E foarte târziu, dar încă se mai poate. Știu că se poate, și spun acest lucru bazându-mă pe fapte: am văzut, am avut onoarea să cunosc multe exemple de români care, atunci când au fost scoși dintr-un sistem

care îi înăbușea, au demonstrat că sunt capabili să-și revină prin entuziasm și inițiativă, realizând performanțe profesionale. Astfel, au ajuns în vârf. Citesc presa zilnic, discut cu oameni de diverse categorii sociale și observ cu mâhnire faptul că mai toți s-au resemnat, s-au dezgustat de tot ce se întâmplă în jur, de lipsa de modele adevărate. Au abandonat speranța și încrederea că în România se poate reuși „pe ce ai în cap“. Da, este greu, sistemul reacționează pentru că se simte amenințat. Dar, dacă se simte amenințat, asta înseamnă că încă mai există speranță. Dacă am avea mai multă încredere în noi și am descătușa talentele, inclusiv prin promovarea unui alt mod de a face politică în România, un mod profesionist, unde dezbaterile despre o idee, un proiect, o viziune, să conteze mai mult decât scandalurile și dezbaterile ieftine de la televiziuni. Se impune profesionalizarea clasei politice. Se impune să avem politicieni care să aibă curajul să vină și să ceară votul pentru proiectele propuse. Propuse și duse la bun sfârșit, nu doar promise în campania electorală. O altă problemă fundamentală este încrederea sau – mai corect spus – lipsa acestei încrederi pe care România trebuie să o prezinte investitorilor străini și români în sistemul bancar, încredere că guvernării și Parlamentul nu schimbă legea de la o zi la alta, ci că vor înțelege odată pentru totdeauna că în mediul de afaceri este nevoie de stabilitate și predictibilitate legislativă, încredere că nu ai la vârful clasei politice păpușari, pământăni și oameni total iresponsabili și slab profesioniști, care nu știu decât să se ascundă după vorbe și declarații care mai de care demne de persoane care trebuie internate la un anumit spital, decât să fie în poziții de decizie în această țară, oameni așa-zis „de stat“, care practic nu au curajul să demonstreze, prin fapte, că au responsabilitatea să propună, să promoveze și să-și asume măsuri care pot fi nepopulare pe termen scurt, dar care sunt oxigen pentru economie, care pot să stopeze criza economică ce se transformă în criză socială. În momente de criză, avem nevoie de oameni profesioniști și responsabili. Avem nevoie de oameni de stat sau oameni mici, dar care se cred sau se visează mari oameni de stat! Și

DATE BIOGRAFICE 1974

Se naște *Ana Birchall*. Copilărește în comuna *Fulga de Jos*, județul *Prahova*.

1998

Se căsătorește cu *Martyn* și împreună au un băiețel, *Andrew*. Licențiată în Științe Juridice, șefă de promoție, este primul român admis simultan la masterat în Drept la mai multe universități: *Harvard, Oxford, Yale, Cambridge, New York University*.

2003

Intră în politică, lucrează la *Ministerul Afacerilor Externe* și *Comisia pentru Politică Externă a Senatului*.

2008

Reia colaborarea cu firma de avocatură *White & Case LLP*, fiind șeful *Grupului de Restructurări Financiare și Insolvență*.

2010

se alătură firmei de avocatură *Biriș - Goran*, în calitate de șef al *Grupului de Restructurări Financiare și Insolvență*.

>>> îndrăznesc să spun că o mai mare și mai activă implicare a societății civile, a fiecăruia dintre noi, ar ajuta mult. A impune un nou model de societate este greu, dar îndrăznesc să sper că nu este imposibil, cu condiția ca toți cei care gândim la fel, indiferent unde suntem și ce facem, să ținem unii de alții, altfel rămânem insule izolate, mult mai ușor de distrus.

Cu deschiderea dvs. internațională și modelele sociale din diverse țări, care sunt soluțiile pe care le vedeți la problemele de mai sus?

A.B.: Prima soluție este înlăturarea dictaturii nonvalorilor și a nonmodelelor și impunerea unui sistem meritocratic. Societatea românească are nevoie de încredere că o diplomă care valorează ceva mai mult decât o simplă hârtie și că te poți realiza profesional pe adevăratele cunoștințe și competențe. Până nu vom impune adevăratele modele, în orice domeniu nu numai în politică, vom continua să ne afundăm în mocirla nonvalorilor. O a doua soluție complementară este curajul de a modifica ADN-ul modelului nostru economico-financiar și social. Progresul economic nu exclude politicile de protecție socială, așa după cum politicile de protecție socială nu împiedică progresul economic decât atunci când sunt absolut deșănțate, efectuate și promovate cu iresponsabilitate din cu totul alte raționamente (cum ar fi pur electorale) decât ajutorarea celor nevoiași. Realitatea arată că societatea românească are un dezechilibru social extrem de periculos, care, dacă nu va fi corectat repede, va produce efecte dezastruoase, atât din punct de vedere economic, cât și social. Adevărul este că avem un stat care asistă. Suntem printre țările cu numărul cel mai mare de persoane asistate comparativ cu populația activă, la care se adaugă o emigrație economică în continuă creștere. Clasa mijlocie din România este sufocată, în loc să fie ajutată să crească, să se întărească. O iresponsabilitate care ne va costa scump. Soluțiile pentru familia tânără înseamnă, în opinia mea, acțiunea pe trei mari direcții: politica locuirii (facilități reale pentru achiziționarea de locuințe și programe masive de construire de noi locuințe), politica de ocupare a forței de muncă (creșterea facilităților fiscale pentru angajarea tinerilor

căsătoriți, pentru tinerii căsătoriți care doresc să-și facă o afacere, accesul egal pe piața forței de muncă a femeilor, inclusiv îmbinarea vieții de familie cu cariera. În acest sens, este necesară dezvoltarea unor servicii pentru creșterea și îngrijirea copilului, creșe etc.) și politica educațională (instituții solide, de încredere, care să ofere servicii de calitate de îngrijire și educație pentru copiii familiilor tinere, programe de combatere a delincvenței juvenile etc.). Eu cred că investiția în copii trebuie să fie considerată și tratată ca o investiție strategică a statului. Astfel, sunt necesare: elaborarea unui plan național de acțiune comprehensiv, bazat pe drepturile copilului, care să acopere principalele direcții de intervenție în baza noii legislații în domeniu, pentru care să fie alocate resurse umane și financiare adecvate; elaborarea unei politici speciale pentru copilăria mică, prin care să se multiplice și diversifice modalitățile de îngrijire a copilului mai mic de trei ani; lansarea unui contract familial pentru copil, prin care să se acorde un sprijin mai eficient familiilor cu copii, în cadrul cărora se pot reconsidera educația preșcolară, activitățile în afara programului de școală, accesul tuturor copiilor la vacanțe; abordarea politicii de protecție a copilului într-un ansamblu coordonat de politici sociale, fiind tratat ca o investiție și prioritate a statului român; îmbinarea carierei cu viața de familie flex-security.

Cum vedeți femeile în activitatea publică astăzi? Sunt ele prezente și eficiente? Sau mai este loc de acțiune?

A.B.: O prezență destul de firavă și nereprezentativă, așa spune eu. Sigur că mai este loc, și mi-aș dori să văd cât mai multe femei implicate în viața publică, fie la nivel național, fie local. Sigur, nu am fost și nu voi fi niciodată de acord ca o femeie să fie promovată în viața publică doar pentru că este femeie, așa cum nu am acceptat și nu voi accepta niciodată ca o femeie să fie „pedepsită” tocmai pentru că este femeie. Din păcate, cam toate partidele politice au o politică defectuoasă, ca să nu spun una misogină, în ceea ce privește rolul și promovarea femeilor în politică. Tocmai de aceea, cred că femeile trebuie să aibă mai mult curaj în a intra și a se impune în viața politică.

Cum vedeți o campanie împotriva nonvalorilor? Cum poate fi instituită meritocrația la noi?

A.B.: În primul rând, prin neacceptarea, de fiecare dintre noi, a nonvalorilor și nonmodelelor. Fără să vreau, mi-am adus aminte de cuvintele lui Cioran: „Trebuie să îți alegi locul unde vrei să-ți ratezi viața”. Oare chiar nu mai e nimic de făcut?! Oare dacă alegem să rămânem în țară, ne ratăm viața?! Oare fuga din țară a ajuns să fie, din nou, singura soluție?! Eu încă mai cred că putem schimba ceva, dar pentru a reuși acest lucru, trebuie să trecem dincolo de vorbe. A venit timpul acțiunii. A venit timpul ca toți cei care gândim la fel, indiferent de vârstă, profesie, de locul în care viața ne-a împins sau am ales să trăim, să fim împreună și să demonstrăm că, în România anului 2010 și mergând spre viitor, nu mai acceptăm dictatura non valorilor. Cum poate fi instituită meritocrația la noi? Fiecare dintre noi, dacă vrea cu adevărat, poate să schimbe ceva, în domeniul lui, impunând o politică pentru oamenii secolului XXI. O cărămidă pentru fundația României, în care să avem dreptul la opinie, și acest drept să ne fie respectat. O Românie fără justiție la TV, ci în sălile de judecată, în care să fie aplicată legea indiferent de cum te cheamă. O Românie în care locul competenței să NU fie luat de combinatori și găști. O Românie în care să poți reuși în viață pe baza competențelor profesionale și NU pe pilele puse de unul sau de altul sau

„Fiecare dintre noi, dacă vrea cu adevărat, poate să schimbe ceva, în domeniul lui, impunând o politică pentru oamenii secolului XXI.” Ana Birchall

pe baza discuțiilor și jocurilor oculte de culise. O Românie în care munca cinstită, valoarea și competența profesională să NU fie aruncate la coș. O Românie în care tinerii să se realizeze profesional aici, acasă, iar cei plecați să își spună că, măcar dacă nu se pot întoarce acasă, nu e totul pierdut și că merită să facă ceva pentru această țară de acolo, de unde sunt. O Românie în care să fii mândru să trăiești și să crești copii. Eu cred că încă se poate. Important este să fim cât mai mulți care să credem, să vrem și să avem curajul să ne batem pentru aceste valori.

Dezvoltați puțin necesitatea networking-ului. Credeți că lipsa coeziunii sociale este motivul „dizolvării” de azi?

A.B.: Noi nu suntem obișnuiți încă cu necesitatea networking-ului, așa cum este societatea americană, de exemplu. Asta nu înseamnă că nu trebuie să învățăm și să apreciem importanța lui. Există un anumit individualism și lipsă de coeziune socială care au contribuit la dizolvarea de care vorbiți dvs. Individualismul sau autoizolarea nu sunt însă soluțiile pentru o societate mai bună. A rămâne pe margine, a nu te implica, a te închide în propria carapace și cerc de prieteni nu este o soluție pe termen mediu și lung.

Ce credeți că mai au românii de învățat așa, în general? Ce nu facem cum trebuie?

A.B.: Fiecare dintre noi mai are de învățat. Cred că ceea ce trebuie să învățăm noi este să ne luăm destinul în propriile mâini. Până la urmă, numai faptele fac să cunoaștem ceea ce suntem și simțim cu adevărat. Românii ar trebui să nu mai fie atât de individualiști. Să gândească și în ansamblu la viitor. Sper ca românii să aiba curaj să spună ce gândesc.